

— Ну, в цьому ж і вся ідея? — тоном, який безмовно додає «придурок, чи що» наприкінці речення.

Обличчя в Донала паленіє.

Він уже й так урізав свої цілі з «виконати настільки неймовірну роботу, що ви зі Стівом Дейдом скріпите стосунки багаторічним професійним партнерством, кульмінацією якого стане ваша поява на сцені театру "Долбі" з парочкою маленьких золотих дяччиків»^{*} до «не втратити роботи ще перед початком зйомок». Доналу ніколи раніше не доводилося бути другим режисером. Навіть нічого близького до того, якщо не зважати на слово «другий». Його останньою посадою було щось на дрібку серйозніше за реєстраціонера-попихача в кастинговому агентстві. Потрапити на проєкт як другий режисер у Стіва Дейда — це дивовижна усмішка фортуни, тож Донал не може дозволити собі проколотися.

Проблема в тому, що він дуже добре це усвідомлює і, відколи прибув на локацію, відчувається клубком гострого занепокоєння. Він лише сподівається, що, коли завтра почнеться знімальний процес, виконуватиме свою роботу краще, ніж зав'язуватиме розмови.

— Така дурна трата часу, — каже Стів. — Їх там, певно, і нема навіть.

^{*} *Dolby Theatre* — концертний зал у Голлівуді, що відкрився 2001 року й відтоді є місцем проведення церемонії вручення кінопремії «Оскар». — Тут і далі примітки перекладача.

— Можемо залишити записку.

— А ми хіба не можемо просто запискою й обійтися?

— Джоанна попросила, щоб ми з ними поговорили, — відказує Донал, — із ввічливості. Щоб ти поговорив.

Джоанна — власниця «Кедрової хатки», їхньої локації, а також того дрібнішого будиночка, «Кедрової вартівні». Стів відмовився витратити гроші на бронювання ще й вартівні, тож так вони тут і впинилися, на шляху до людей з *Airbnb*, які таки забронювали її на ці вихідні перед зйомками.

Стів охкає, наче підліток, якому щойно наказали йти виконувати домашнє завдання.

— Що вони там узагалі забули?

— У них якесь маленьке святкування, — каже Донал. — Забронювали будиночок в останню хвилину.

— Хто бронює будинок у такому місці в січні? Чекай, — Стів обертається в сидінні й дивиться на дорогу позаду. — Ти не пропустив поворот? Вона казала, що від одних воріт до інших — півтора кілометра. Ми мали б... Он!

Цей вигук збігається з тим, як він викидає руку Доналові до обличчя, щоб показати щось із боку водійського сидіння, чим блокує видимість і змушує того панічно вгатити по педалі гальм.

Автомобіль вищить і сіпається від різкої зупинки, що штовхає обох чоловіків уперед на паски безпеки, а тоді знову назад.

— Чоловіче, — промовляє Стів. — Якого дідька?

Донал бурмоче щось на знак вибачення, хоч це й, очевидно, провина Стіва, а тоді дивиться, куди той указував.

Права передня фара вихоплює пофарбовану вручну й облущену дерев'яну табличку, прибиту до стовбура дерева скраю дороги: «Кедрова вартівня», над чорною стрілкою. У темні попереду Доналові ледве вдається розгледіти, що стрілка вказує на пару кованих залізних воріт, які висять між двома кам'яними колонами. Одна половина брами прочинена, запрошує їх повернути на щось подібне до ґрунтової дороги поміж дерев, яка відразу розчиняється в щільному чорнильному мороці.

— Кедрова, — глузує Стів. — Хто таке придумав? Хіба це не ті дерева, що на Різдво ставлять?

— То ялинки, — відповідає Донал. — Та й, може, вони фанати U2. — Він обертається й бачить, що Стів лупає на нього порожнім поглядом. — Боно виріс на вулиці Кедровій. У Гласневіні. У них ще композиція така є. На «Піснях невинності».

Порожнеча обертається на здуміння, тож Донал прокашлюється й повертає голову знов до воріт, сподіваючись, що темінь в авто приховає його розпашілі щокі. Йому варто просто припинити розмовляти зі Стівом. Стати німим. Спинити дурість, яка, певно, постійно ллється йому з рота у присутності цього чоловіка.

— Ну то поїхали, — каже Стів, указуючи пальцем. — Вперед.

Донал приглядається до вузького проїзду.

— Може, краще вийти й відчинити другу половину брами?

— Не мели дурні. Там купа місця.

— Точно? Не думаю, що...

— Бляха, ми ж не автобусом якимсь в'їжджаємо.

Не автобусом, так, але проріха від однієї прочиненої половини брами здається не настільки широкою, як авто, яким Донал, власне, кермує.

Він закушує губу, щоб не бовкнути нічого вголос, і опускає вікно з вутлюю надією, що це йому якось допоможе розгледіти щось у цій темряві. Донал міняє педаль гальм на педаль газу й починає обертати кермо, долоня по якому злегка ковзає від вологи власного поту. Він непевно заводить авто в проріху, сантиметр за сантиметром, заледве дихаючи, із жахом очікуючи на страхітний звук подряпини.

Коли Донал бачить, що зад машини минув другу, зачинену половину брами, м'язи з теплим полегшенням розслабляються і він випадково з таким же полегшенням зітхає.

— Все нормально, бабцю, — коментує Стів.

За воротами справді ґрунтова дорога — вужча, ніж та, яку вони щойно покинули, поцяткована несподіваними горбками й заповненими водою вибоїнами. Ходова частина підскакує на кожному й кожній, а Донал у ритмі з нею здригається. Важить кожнісінький цент цієї зйомки, — бо їх геть не багато, — тож вони, звісно, вибрали для авто найдешевше страхування, поліс, за

яким, мабуть, будь-яке пошкодження доведеться оплачувати зі своєї кишені.

— Така дурня, — каже Стів. — Вони навіть нічого не почують. Звідси точно.

Аж тут, наче за сигналом, дещо чується: високий, потойбічний вереск, від якого аж мошонка підіймається. Гучний, дедалі гучніший, бо те, що його видає, наближається просто до них.

На дорозі попереду виникає пара вогнисто-червоних задніх фар. Але то не фари, це не можуть бути фари, бо вони зависоко над землею.

Не фари, а очі. Світяться червоним, посеред двох гігантських крил.

На чомусь, що *летить*.

З високою швидкістю.

Просто на них.

На лобове скло.

Вереск стає якимсь роз'ятреним, гортанним, нагадує Доналові про демонів, що їх проганяють із білявих дітей з мертвими очима у фільмах жахів сімдесятих, які йому бракує моці дивитися. Він тисне на гальма, водночас чуючи, як Стів промовляє: «Що за...» — а після того вереск досягає критичної точки, від чого барабанні перетинки Донала бринять болем, і далі він уже й сам лементує, а тоді чується свист, коли це... ця штука, велика, чорна й оперена штука з парою вогнисто-червоних очей проноситься повз них над автомобілем і зникає в нічній темряві.

Тиша.

Абсолютна тиша. Так наче темрява навколо них затамувала подих.

Донал також затамував, *тримає* затамованим надто довго й нездорово, тож тепер починає хапати ротом повітря, заковтувати його повні легені, кашляти, але водночас намагається цього не робити, бо в принципі пошився в дурні й замалим не розбив авто та ледве не обмочився через якусь сову.

Сову.

Яка, летячи прямо на їхні фари, виглядала напрочуд великою і, здається, мала — чи то мав, якщо то був пугач, — червоні очі.

— Якого дідька? — видихає Стівен. — Це що щойно було?

— Сова, — Донал думає, що цим словом спокутує свою помилку. Він зреагував так, наче на них летіло якесь чудовисько, але тепер усвідомив помилковість свого сприйняття й може запропонувати обґрунтоване пояснення. — Сипухи крапчасті видають такі дивні пискливі звуки. Насправді це одне з пояснень існування банші. Сипухи й лисиці. Лисиці, особливо о цій порі року. Коли готові до спарювання, вони виють, але завивання схожі на людські. Ну, майже людські. От що насправді люди чули...

— Лисиці не літають, — гаркає Стів, — а оце завелике було, як для сови. Ти що, не бачив, яке воно *здоровенне*?

— Так, але тут суть лише в перспективі. Вона виглядала більшою, бо летіла просто на нас.

— Або тому, що була більшою. Та штука була, певно, як людина. Розмах крил десь скільки? П'ять метрів?

Донал радше сказав би метр, але промовчав.

— Слухай, — каже тоді Стів, — ти колись чув про людину-міль?

Мороз сипле Доналові по спині й продирається в сечовий міхур, бо, на жаль, він чув. Людина-міль — мерзенна крилата істота, більша за людину, з чорним пір'ям і палахкотливими червоними очима, яка, за легендами, тероризувала місто Пойнт-Плезант у Західній Вірджинії. Якщо її побачити, це означає, що станеться якась жахлива трагедія або що ви дивитесь якийсь загалом посередній, але подеколи жаский фільм із ранніх двотисячних за участі Річарда Гіра.

Уперше Донал побачив «Пророцтво людини-молі» у вразливі одинадцять років завдяки безвідповідальній нянці (його старшому братові) і роками був переконаний, що в тому фільмі найтривожніша сцена — коли людина-міль ступає на власних крилах, наче птеродактиль. Але передивившись його (лише раз) у дорослому віці, він виявив, що такої сцени там немає.

Вона, мабуть, виникла в його голові з якогось із численних кошмарів, що він їх мав упродовж кількох тижнів після перегляду.

— Бо саме на неї було схоже, — каже Стів. — Червоні очі, величезний розмах крил, наліт на дорогу...

— Це була просто сипуха.

Донал каже це Стівові, але водночас і собі.

— Хріна з два, — бурмоче Стів. — Але слухай, чи ж не ідеальне місце ми вибрали для зйомок фільму жахів?

Зйомки «Остаточного ескізу» мають початися через двадцять чотири години на відокремленій локації, посеред зими. Цей перший тиждень будуть лише нічні зйомки — у тиждень, який, як обіцяє *Met Éireann*^{*}, шарпатимуть шквальні хуртовини і вдарять сильні морози. Донал ще поки не наломився розмовляти з режисером, а тим паче допомагати йому досягати свого бачення й робити все, що має робити другий режисер, — тобто, власне, тримати все це шоу вкупі. Якщо щось піде не так, провина майже точно впаде на його плечі.

І люди-молі, банші...

Вони прийшли не для того, аби сказати тобі, що все складеться чудово, не хвилюйся, усе добре.

«Це була просто сипуха», — безгучно промовляє Донал, а тоді відпускає педаль гальм і везе їх далі ґрунтовою дорогою.

Стежка гнеться і звивається поміж деревами, ховає будинок аж до останньої миті. Будинок — невелике квадратне бунгало з червоної цегли на обкладці з гравію, що хрумтить під колесами, коли Донал під'їжджає, паралельно до брудного *Ford Fiesta*, що вже стоїть припаркований. З комина валує дим, але тільки одне

* Ірландська національна метеорологічна служба.

вікно — найближче до них, ліворуч від вхідних дверей — натякає, що всередині горить світло. Коли фари гаснуть, вікно перетворюється на прямокутник маслянисто-жовтого сяйва.

— Схоже на вартівню сторожа, — каже Донал. — Але задалеко від воріт, аби щось сторожувати.

Стівен пирхає.

— Мені схоже на якусь сраку.

Вони виходять, подихи хмарками вихоряться в морозному повітрі. Дерев навіколо затуляють ту дещичку денного світла, що ще лишається. Єдиний спосіб дізнатися, що те світло ще взагалі є, — це подивитися просто вгору, між деревами, на латку блакитно-сірого неба прямісінько над головами. За кілька хвилин настане повна темрява.

Навіколо смертельна тиша. Поки вони підходять до дверей вартівні, єдиний звук, що чується, — то хрускіт гравію під ногами, а тоді міцний Стівів подвійний стукіт, що наче рикошетить від дерев, небезпечно гучно.

— Ні на яких гостей вони не чекають, — шепоче Донал. — Тут точно. Тому можемо лише сподіватися, що зброї в них нема.

— Або що ніхто з них не сценарист.

— Чи навіть гірше — вважає себе ним.

Стівен видає звук, чимось схожий на «гмф», який Донал вирішує витлумачити як лінивий сміх, бо ж, йобен-бобен, йому вкрай необхідно завоювати ту прихильність.

Вони чують зсередини шелест, а тоді двері прочиняються — лише на кілька сантиметрів, рівно настільки, щоб стало видно напнутий поіржавілий захисний ланцюжок, а за ним — половину обличчя чоловіка, що змірює їх холодним поглядом.

— Вечір добрий, — вітається Стів, підносячи руку, аби показати, що вони прийшли з миром. — Джоанна попросила нас заїхати... власниця, знаєте?

Єдина видима для них брова запитально підноситься.

— Мене звуть Стів Дейд, — тут Стів робить паузу, щоб, як припускає Донал, дати чоловікові можливість відреагувати якимось на кшталт: «Ого! Справді? Ви Стів Дейд?». Коли нічого такого не відбувається, він продовжує: — Я режисер фільму, який ми знімаємо в головному будинку...

Зненацька двері гучно зачиняються.

Стів бурмоче: «Якого...?», коли бряжчить захисний ланцюжок і двері знову відчиняються — цього разу достатньо широко, щоб стало видно всього чоловіка.

— Вибачте, — каже той. — Можете повторити?

Чоловік трішки старший за Стіва, міг би припустити Донал, тож десь під сорок чи трішки за сорок, але він не настільки сильно, як Стів, намагається виглядати так, наче ще не намірився ставити пташку в сусідньому квадратику анкети. Він одягнений у джинси й стару футболку, а на ногах у нього грубі вовняні шкарпетки, такі, що натягують під гірські черевики. Міцна щелепа, ясно-блакитні очі. У руці в нього келих вина без